

ACTA 1a sessió Fòrum Permanent 2023

Carta Europea del Turisme Sostenible al Parc Natural de l'Alt Pirineu

Sessió presencial amb l'assistència de Patricia Elola, representant de la Federació EUROPARC

27 de juny de 2023

Assistents

Alicia Bolado, tècnica del Grup Leader del Pirineu Occidental
Anna Palau, mOntanyanes (secretaria tècnica de la CETS)
Anna Panisello, agència receptiva Assua Viatges i empresa d'activitats Cims Aventura
Araceli Colomé, regidora de turisme de l'Ajuntament de Lladorre
Aroa Yagüe, tècnica de turisme de l'Ajuntament del Baix Pallars
Carlos Guardia, tècnic d'IDAPA
Carme Galindo, tècnica de turisme de l'Ajuntament de la Seu d'Urgell
Cesc Capdevila, Associació de Guies Intèrprets del Parc Natural de l'Alt Pirineu
Eric Vande Vliet, tècnic de l'Ajuntament de Lladorre
Eva Tarragona, mOntanyanes (secretaria tècnica de la CETS)
Francesc Arrebola, Àrea de Sostenibilitat de FGC
Gemma Tost, responsable comercial SkiPallars-FGC
Iolanda Mas, tècnica de turisme de l'Ajuntament de Sort
Josep Castellarnau, president Federació d'Hosteleria de Lleida
Josep Queró, president del Parc Natural de l'Alt Pirineu
Marc Cortina, Museu de Camins
Marc Garriga, director del Parc Natural de l'Alt Pirineu
Marc Sans, tècnic de medi ambient Consell Comarcal del Pallars Sobirà
Maria Ancil Cuscó, Associació Turisme Rural Pallars Sobirà
Marta Erena Sebastian, tècnica de promoció econòmica i turisme de l'Ajuntament de Sort
Marta Casals, responsable del Café Pessets i membre d'SlowFood Pirineus
Montse Ballbé, Associació de Guies Intèrprets del PNAP i IES Hug Roger III de Sort
Noemí Ruich Cera, Consorci Turisme Valls d'Àneu i tècnica del Consell Comarcal del Pallars Sobirà
Patricia Elola, Federació EUROPARC
Pepa Cecilia, tècnica de turisme del Consell Comarcal del Pallars Sobirà
Pepo Foz, agència receptiva Outdoor Adventour i empresa d'activitats la Rafting Company
Raimon Monterde, empresa d'activitats ROCROI
Ramon Aytes, Hotel Pessets – Associació Gastronòmica La Xicoia
Ruben Galera, Fundació Projecte Boscos de Muntanya

Descripció de la sessió

La sessió ha tingut una durada de 3 hores, entre les 10.30 i 13.30 hores i s'ha realitzat a la seu del Parc Natural de l'Alt Pirineu a Llavorsí

Els temes tractats han estat els següents:

Presentació de Patricia Elola, com a verificadora de la Federació EUROPARC

- Es presenta a la Patricia com a persona verificadora d'Europarc per visitar el Parc candidat a acreditar-se com a territori CETS.
- S'explica com transcorrerà la sessió. En primer lloc s'explicaran els passos seguits fins al moment per a l'obtenció de l'acreditació. Seguidament, es tractaran amb la Patricia i el grup de treball les accions que s'estan treballant durant el 2023, tant les que ja han començat com les que es hi ha previst iniciar properament. Finalment, es farà un torn obert de preguntes i aclariments.

Explicació dels passos seguits per a l'obtenció de l'acreditació

- S'explica com es va iniciar el procés de candidatura. El desenvolupament de la diagnosi, amb els principals reptes identificats; el viatge a la Garrotxa i el Montseny; el desenvolupament i consens per a fixar les línies estratègiques i el desenvolupament del Pla d'acció.

Revisió de les accions en curs, iniciades durant el 2023

- **Acció 1. Taula de turisme sostenible.** Es proposa canviar el sistema de treball actual. Es proposa crear un Grup motor, constituït pels tècnics del PNAP, la secretaria tècnica, un petit grup de tècnics representants de cada comarca i un parell d'empreses. Aquest grup ha de ser l'encarregat de fer un seguiment més exhaustiu i global del Pla d'acció. A més, es proposa crear grups de treball específics per les accions que ho requereixin. Aquests grups de treball no han de ser permanents. Poden crear-se i mantenir-se en funció de l'evolució de cada acció. Alguns grups de treball ja es troben en funcionament, altres s'han de començar a treballar. Els grups proposats son:
  - o Acció 6. Grup de treball per a configurar l'estratègia de recollida i anàlisi de dades turístiques. *Creació prevista a la tardor de 2023.*
  - o Acció 12. Grup de treball sobre sostenibilitat en estacions d'esquí. *Ja en funcionament, entre PNAP i FGC i obert a noves incorporacions.*
  - o Acció 18. Conservació i activitat turística. Proposta de que el constitueixin les entitats ambientalistes i les que promouen activitats de voluntariat ambiental on participen visitants (Museu de Camins, Boscos de Muntanya, Gratitude Pallars, Salvem Salau,...). *Creació prevista per la tardor 2023*
  - o Acció 19. Sostenibilitat en empreses turístiques. Format per les empreses que volen acreditar-se amb la fase II de la CETS i tècnics del PNAP. *Creació prevista a la tardor del 2023.*
  - o Acció 20, 23, 24. Mobilitat lenta. Per a treballar les accions vinculades a senderisme i mobilitat lenta. Constituïda per PNAP, IDAPA, CCPS, CCAU, Ajuntaments i entitats vinculades. *Creada l'abril de 2023.*

- Acció 32. Llegat cultural i turisme. Per a treballar les accions vinculades a Museus, centres d'interpretació i valorització de la cultura i el patrimoni en territori CETS. *Prevista creació tardor de 2023.*
- Acció 34. Residus i sector turístic. Per a treballar la millora de la gestió de residus vinculats al sector turístic. *Creada l'abril de 2023* i formada per l'equip tècnic de l'Àrea de Medi Ambient del Consell Comarcal del Pallars Sobirà i representants de l'Associació de Turisme Rural del Pallars Sobirà. En properes accions hi ha previst que s'incorpori la Mancomunitat d'Escombraries de l'Urgellet i altres agents turístics, com el col·lectiu d'empreses de càmping.
- **Acció 2. Coordinació, cooperació i interlocució amb entitats i agents vinculats al turisme sostenible.** En aquesta acció es demana la intervenció de Patricia Elola, per explicar els passos concrets que se seguiran fins a l'obtenció de l'acreditació. Es proposa als assistents que un cop s'aconsegueixi l'acreditació s'organitzarà un viatge conjunt a càrrec de cadascú per anar a recollir-la al Parlament Europeu a Brussel·les, previsiblement al desembre.
- **Acció 6. Estratègia de recollida i anàlisi de dades turístiques.** S'explica que inicialment hi havia previst treballar específicament en l'àmbit de la CETS les dades recollides pel gestor turístic de la Generalitat a les oficines de turisme i del PNAP. Però es planteja iniciar l'acció explorant una altra via. Es proposa contactar amb una empresa especialitzada en gestió de dades intel·ligents per tal que faci una xerrada explicativa sobre les possibilitats en el recull i anàlisi d'aquest tipus de dades per evolucionar cap al que s'anomena "destinacions turístiques intel·ligents". Aquesta acció hauria d'anar acompanyada de la creació d'un grup de treball específic (com s'explica a l'Acció 1), per decidir conjuntament quins són els principals reptes identificats durant la diagnosi que podrien abordar-se a partir de l'anàlisi de dades i quines accions prioritzar en aquest sentit. Es proposa contactar amb l'empresa Vivential Value, de la qual tenim referències pel treball realitzat a la Vall de Boí i proposar la realització de la xerrada de cara a la tardor.
- **Acció 7 i 8. Capacitat de càrrega de les zones sensibles i establiment de mesures de gestió.** Marc Garriga explica les regulacions que existeixen en aquest moment. Arrel del debat generat en aquest sentit, el Parc proposa treballar i incidir més amb les ordenances d'accés a pistes per ajudar als Ajuntaments. També es reclama la necessitat de que els veïns siguin tractats de forma diferencial per poder accedir a aquestes pistes i buscar un sistema pràctic per poder-ho fer. S'explica el cas de la Val d'Aran, que els veïns/nes tenen una etiqueta que es col·loca al vidre del vehicle i que els permet accedir a pistes restringides a visitants.
La Pepa Cecília proposa que la informació de restriccions a pistes es tradueixi a altres idiomes, ja que seria útil per públic estranger.
La Iolanda Mas també demana que es tingui en compte les persones amb mobilitat reduïda a l'hora de desenvolupar les restriccions.
- **Acció 12. Seguiment de l'execució de les accions previstes als convenir de col·laboració entre el PNAP, SkiPallars (FGC) i altres estacions d'esquí.** Marc Garriga i Francesc Arrebola expliquen que properament es convocarà la reunió per decidir les accions que es portaran a terme la propera temporada i que estan oberts a la incorporació

d'altres estacions d'esquí i entitats per proposar noves accions i tirar-les endavant. L'Associació de Guies Intèrprets del PNAP sol·liciten ser a les reunions.

- **Acció 13. Seguiment de l'elaboració del Pla d'acció per l'acreditació Wild Rivers Site al curs alt del Noguera Pallaresa.** Marc Garriga informa que es farà una sessió de treball els dies 29 i 30 de juny oberta als membres del Grup de treball de la CETS.
- **Acció 15. Anàlisi de la capacitat d'acollida de visitants i distribució temporal.** En aquesta acció hi havia previst realitzar treball de camp entrevistant a empreses del sector per conèixer l'interès i possibilitats per ampliar o optimitzar calendari d'obertura dels establiments. La Nomeí Ruich explica la prospecció a empreses prevista dins el programa "Sobirà dinàmic" finançat amb la línia d'ajuts Comarques del SOC. Dins el gruix d'entrevistes a realitzar es preveu que la prospecció inclogui una part important dedicada al sector turístic i que es pugui abordar l'objectiu d'aquesta acció. Es proposa compartir el guió d'entrevista amb la secretaria tècnica de la CETS per valorar les preguntes.
- **Acció 18. Suport a projectes que promouen la conservació a través de l'activitat turística (turisme regeneratiu).** Intervenien Marc Cortina i Ruben Galera, que expliquen respectivament el projecte de Museu de Camins i el projecte Boscos de Muntanya. Intervé també Alicia Bolado, que explica el projecte Gratitude Pallars. Es proposa constituir un grup de treball específic per aquest grup de projectes juntament amb les entitats ambientals. La proposta queda pendent de debat amb les entitats interessades.
- **Acció 19. Promoció de la sostenibilitat en activitats i empreses turístiques.** Marta Erena explica l'acció de capacitació impulsada per l'Ajuntament de Sort. Les sessions formatives ja han finalitzat i ara s'està pendent d'organitzar els assessoraments a les empreses. A la diagnosi preliminar hi van participar 20 empreses, a la capacitació 14 empreses, de les quals 8 han sol·licitat assessorament. La formació va incloure una sessió organitzada pel Consell Comarcal de prevenció de residus en establiments turístics i comerços; i la resta de sessions, organitzades per l'Ajuntament, de reducció de la despesa energètica vinculada a l'edifici; d'energies renovables i estalvi; de responsabilitat social i de comunicació. S'explica que properament hi tornarà a haver convocatòria del programa Comarques del SOC i que caldrà proposar noves accions.

Montse Ballbé i Cesc Capdevila expliquen que des de l'Associació de Guies Intèrprets del PNAP estan impulsant una guia de bones pràctiques per tots els seus socis, per tal que l'activitat del guiatge s'adeqüi als principis del turisme sostenible i el compromís territorial.

Respecte a l'adhesió d'empreses turístiques a la CETS, es pregunta quins passos s'han de seguir i s'explica el procés d'adhesió, la necessitat de complir uns criteris bàsics en el moment de l'adhesió i de comptar amb un petit pla d'actuacions a tres anys, per implementar millores de forma progressiva.

També es pregunta sobre els requisits respecte al control de consum d'aigua, donat que la majoria de pobles no tenen comptadors. Patricia Elola diu que trametrà aquesta informació per saber si aquesta situació s'ha donat en altres territoris CETS i com se soluciona.

Des del Parc es puntualitza que totes les empreses que s'acreditin comptaran amb una discriminació positiva als materials promocionals que editin i s'explica que el Pla contempla accions de promoció específiques en aquest sentit (Acció 5).

- **Acció 21. Promoció, condicionament i manteniment d'espais adaptats i inclusius per l'acollida de visitants.** Marc Garriga explica l'acció realitzada a la passera de Sant Joan de l'Erm, que es presentà conjuntament amb el programa anual d'Ecoturisme al PNAP i Aroa Yagüe explicà la millora de l'Alfolí de Gerri de la Sal, que actualment ja disposa d'ascensor, i l'acció per adaptar tot el material interpretatiu del museu per a persones invidents.
- **Accions 20, 23 i 24. De promoció del senderisme, el cicloturisme i les seves infraestructures.** Carlos Guàrdia explica que es convocà la Taula de senderisme i mobilitat lenta de la CETS el dia 20 d'abril. A la sessió es planificà conjuntament les accions de millora de la xarxa de senders tant del Pallars Sobirà com de l'Alt Urgell. Hi intervenen les diferents entitats amb competències.

Eva Tarragona explicà que respecte a l'acció 24, per a la creació d'una via clicable al fons de vall pel Pallars Sobirà, s'envià una carta al Conseller Sr. Juli Fernàndez, explicant-li el Pla d'acció de la CETS i l'interès del territori en impulsar aquesta acció. Amb el canvi de conseller, es proposa enviar-la de nou a la Consellera Sra. Ester Capella.

Carlos Guàrdia també explica l'interès en impulsar un projecte conjunt entre l'Alt Urgell i Andorra per crear un tram de via ciclable seguint l'eix del riu Valira el GR7 i recuperar els trams de sender que ara ocupa la carretera. Hi ha previst sol·licitar un POCTEFA. Però de moment, encara no s'ha fet cap pas en aquest sentit.

- **Acció 26. Millora de la formació turística en l'àmbit de la sostenibilitat.** Montse Ballbé explica l'interès de l'Institut de Sort en optar a impartir la formació en Ecoturisme de que recentment s'ha aprovat el currículum. Cal que cada comunitat autònoma decideixi si s'imparteix des d'Educació, com a cicle formatiu o des d'ocupació (SOC) com a certificat de professionalitat. El Pla de la CETS ha inclòs el suport a l'Institut en aquest sentit perquè es considera una acció estratègica per a comptar amb persones formades en aquest àmbit.

Marta Casals, com a portaveu Slow Food Pirineus, explica que s'està fent passos amb Slow Food i l'Institut de Sort per acreditar l'Escola d'Hostaleria del Pallars Sobirà com a Escola Slow Food. Hi ha altres dos centres interessats a Catalunya i es preveu que de cara a la tardor es puguí concretar la proposta.

- **Acció 30. Accions de sensibilització vers el sector primari i de suport a la transformació i comercialització agroalimentària.** S'explica que el PNAP continua donant suport a esdeveniments com la Fira dels productes del PNAP i de l'ovella aranesa, i que es manté en estreta col·laboració amb l'Associació de productors del PNAP amb els que col·labora organitzant la major part d'activitats del PNAP en la que hi ha tastos o degustacions.
- **Acció 31. Accions per a l'impuls del compromís territorial i la sostenibilitat en el sector de la restauració.** S'explica que des de l'Ajuntament de Sort i en col·laboració amb *Al teu gust. Aliments del Pallars* de l'Ajuntament de Tremp s'estan realitzant diferents accions formatives destinades al sector de la restauració. Aquestes accions es fan en el

marc de la XICA (Xarxa d'intercanvi de coneixements agroalimentaris del Pallars) en format de Cicle de tres sessions: *Cicle de Restauració Responsable del Pallars*.

- **Acció 34. Impuls de la millora del servei de recollida i gestió de residus en el sector turístic.** Marc Sans i Maria Ancil expliquen que els alumnes del Certificat de professionalitat de gestió de residus estan col·laborant en aquesta campanya conjunta entre l'Àrea de Medi Ambient del Consell Comarcal i l'Associació de Cases de Turisme Rural. S'ha editat material i hi ha previst anar a visitar als establiments de turisme rural (tant els que formen part de l'associació com la resta) per millorar la sensibilització respecte a la recollida de residus.

Carme Galindo explica que el sistema de recollida a l'Alt Urgell és diferent, es tenen contenidors intel·ligents amb targeta i que fan bonificacions per a les persones que en fan un bon ús.

Recull d'imatges

